

Dosarul nr.2ri-211/17

Instanța de fond: CA Chișinău – E. Fistican

D E C I Z I E

05 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Maria Ghervas,
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Mariana Pitic, Luiza Gafton,

examinând recursul declarat de către lichidatorul Asociației de Economii și Împrumut „Mereni” Gîrleanu Natalia,

în cauza la cererea înaintată de debitorul insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” împotriva lui Munteanu Pavel privind validarea popririi cu încasarea sumei de 68 039 lei de la Munteanu Pavel,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, prin care s-a respins cererea debitorului insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” privind repunerea în termen a cererii de validare a popririi, s-a respins ca fiind tardivă cererea de validare a popririi și s-a desființat poprirea instituită față de terțul poprit Munteanu Pavel privind încasarea sumei de 68 039 lei,

C O N S T A T Ă :

Prin hotărârea Curții de Apel Bender din data de 27 septembrie 2013 s-a intentat procesul de insolabilitate față de AEÎ „Mereni”, fiind desemnat administrator al procesului de insolabilitate Dumitru Cucu.

La 21 aprilie 2015 administratorul AEÎ „Mereni” în proces de insolabilitate Cucu Dumitru s-a adresat în instanța de insolabilitate împotriva lui Munteanu Pavel cu cerere privind validarea popririi și încasarea de la Munteanu Pavel a sumei de 68 039 lei. (f.d. 1-2)

În motivarea cererii administratorul AEÎ „Mereni” în proces de insolabilitate Cucu Dumitru a indicat că, prin hotărârea Curții de Apel Bender din 27 septembrie 2013 s-a intentat procesul de insolabilitate față de AEÎ „Mereni”, fiind desemnat administrator al procesului de insolabilitate.

A menționat, că în rezultatul analizei actelor financiar-contabile ale AEÎ „Mereni” s-a constatat că Munteanu Pavel dispune de o datorie față de AEÎ „Mereni” în proces de insolabilitate în sumă de 68 039 lei, fiind formată în rezultatul neonorării obligațiunilor contractului de împrumut din 10 martie 2008.

Indică, că în adresa terțului poprit a înaintat o somație de înființare a popririi, prin care i-a adus la cunoștință despre înființarea popririi și a solicitat ca în termen

de 7 zile de la data comunicării popririi să achite la contul de acumulare a administratorului suma datorată în mărime de 68 039 lei, dar terțul poprit nu a rambursat în termenul instituit prin poprire datorita, motiv pentru care s-a adresat în instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016 a fost intentată față de AEÎ „Mereni” procedura simplificată a falimentului, fiind desemnat în calitate de lichidator Gîrleanu Natalia, care a preluat și procesele judiciare aflate pe rolul instanței de insolvabilitate.

La 19 decembrie 2016 lichidatorul ARI „Mereni” în procedura simplificată a falimentului Gîrleanu Natalia a depus o cerere de suplinire a cerințelor, prin care a solicitat repunerea în termenul de prescripție pentru acțiunea (poprirea) înaintată conform art. 279 alin. (1) Cod Civil, motivând, că poprirea nu a fost posibil de înaintat în termen datorită faptului aflării asociației în proces de insolvabilitate, nerecepționării în deplin volum a contabilității debitorului, lipsei listei debitorilor AEÎ „Mereni”, fiind imposibil de a înainta poprirea la o dată anterioară. Astfel, consideră că circumstanțele expuse constituie temei de repunere în termenul de prescripție a cererii de validare a popririi față de Munteanu Pavel, eschivarea căruia de la executarea obligațiilor contractuale cauzează prejudicii considerabile AEÎ „Mereni”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017 s-a respins cererea lichidatorului AEÎ „Mereni” Gîrleanu Natalia privind repunerea în termen a cererii de validare a popririi. S-a respins ca tardivă cererea de validare a popririi împotriva terțului poprit Munteanu Pavel privind încasarea sumei de 68 039 lei. S-a desființat poprirea înființată față de terțul poprit Munteanu Pavel privind încasarea sumei de 68 039 lei. (f.d. 67-72)

La 03 aprilie 2017 lichidatorul AEÎ „Mereni” Gîrleanu Natalia a înaintat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, solicitând casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să se dispună admiterea cererii de validare a popririi împotriva lui Munteanu Pavel în sumă de 68 039 lei. (f. d. 87)

În motivarea recursului înaintat recurentul a invocat că instanța de insolvabilitate la emiterea hotărârii nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

A invocat că instanța de insolvabilitate a pus la baza respingerii cererii de validare a popririi și desființarea popririi tardivitatea, adică poprirea este înaintată peste termenul general de prescripție. Nu poate fi reținută o asemenea abordare a instanței de insolvabilitate din simplul considerent că instanța de insolvabilitate în motivarea hotărârii nu a stabilit de când a început a curge termenul de înaintare a acțiunii în instanță. Această circumstanță este relevantă pentru soluționarea justă a acestei pricini civile.

A menționat că în pct. 6.2 din contractul de împrumut nr. 146 din 13.03.2008 este stabilit că contractul este valabil și produce efecte juridice până la executarea deplină și în mod corespunzător a obligațiilor. Astfel, părțile contractante AEÎ „Mereni” și Munteanu Pavel au convenit din start că prevederile contractuale produc efecte juridice până la executarea integrală a obligațiilor de restituire a sumelor. Conform art. 259 alin. (1) Codul civil termenul se instituie prin lege, hotărâre judecătorească sau prin acordul

părților. Astfel, părțile prin acord au extins termenul de prescripție la toată perioada cât există împrumutul și nu este restituit.

Reieșind din prevederile art. 271 Cod civil, se constată că până la încheierea dezbaterilor în fond, terțul poprit Munteanu Pavel nu a înaintat careva cereri în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă, astfel instanța de insolvabilitate fiind în imposibilitate de a examina acest aspect. În speță, are loc instituirea unei popriri de către administratorul procesului de insolvabilitate, dar nu este o acțiune civilă după cum a catalogat-o instanța de insolvabilitate. Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate/faliment asupra debitorului.

În speță, debitorul Munteanu Pavel la momentul când i s-a înaintat somația pentru rambursarea sumei împrumutate, nu a dat răspuns la somație, nu a invocat prescripția.

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Materialele cauzei atestă că la pronunțarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017 nu a fost prezent lichidatorul AEÎ „Mereni” în procedura simplificată a falimentului Gîrleanu Natalia, fiind expediată prin intermediul oficiului poștal cu scrisoare de însoțire nr. 10119 la 09.06.2017, însă confirmarea recepționării la materialele cauzei nu este. (f. d. 73)

În condițiile descrise instanța de recurs consideră că recursul din 03 aprilie 2017 este depus în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de insolvabilitate și restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit materialelor cauzei lichidatorul AEÎ „Mereni” Gîrleanu Natalia, prin cererea din data de 19 decembrie 2016 a solicitat repunerea în termen a cererii de validare a popririi, validarea creanței față de terțul poprit Munteanu Pavel și încasarea sumei de 68 039 lei.

Instanța de insolvabilitate, prin hotărârea din 27 martie 2017 a respins cererea lichidatorului AEÎ „Mereni” Gîrleanu Natalia cu privire la repunerea în termen a cererii de validare a popririi, a respins ca fiind tardivă cererea de validare a popririi înaintată de administratorul procedurii de insolvabilitate a debitorului AEÎ „Mereni”, a desființat proprierea instituită față de terțul poprit Munteanu Pavel privind încasarea sumei de 68 039 lei.

Colegiul reține, că hotărârea instanței de insolvabilitate este prematură, ori potrivit art. 271 Cod Civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei

favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Prin urmare, din norma sus - citată, rezultă că prescripția extinctivă se aplică doar la cererea persoanei interesate, adică dacă pârâtul nu a atenționat asupra omiterii termenului de prescripție de către reclamant, instanța de judecată nu poate din oficiu să respingă acțiunea pe motivul dat.

În acest context, instanța de recurs remarcă, că instanța de insolvență eronat a respins cererea cu privire la validarea popririi din motivul omiterii termenului de prescripție, ori terțul poprit Munteanu Pavel pe parcursul judecării cauzei nu a invocat acest temei.

Mai mult ca atât, Colegiul reține și faptul că alte probe care confirmă invocarea de către terțul poprit a acestui temei, la materialele pricinii lipsesc.

Colegiul menționează, că legislația procesuală civilă prevede suficient de clar principiile după care se derulează procesul civil, unele din ele fiind principiile contradictorialității și disponibilității, explicând și sensul acestora.

În conformitate cu art. 26 CPC, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Potrivit prevederilor art. 27 CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Rezultând din prevederile legale menționate, în coroborare cu art. 271 Cod Civil, Colegiul relevă, că invocarea prescripției extinctive este un mijloc de apărare propriu doar persoanei în favoarea căreia a curs prescripția, adică a pârâtului și respectiv doar pârâtul este în drept de a invoca împlinirea termenului prescripției extinctive, instanța de judecată fiind lipsită de posibilitatea de a invoca din oficiu.

Normele legale enunțate reflectă cert ipoteza că părțile desinestătător își aleg modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, instanța de judecată neavând competențe de a interveni și urmând să asigure garanții reale și posibilități părților de a-și realiza drepturile sale, fără a le substitui.

Colegiul remarcă, că excepția de prescripție extinctivă este o excepție de drept material și nu de drept procesual, deoarece are ca obiect un drept subiectiv civil și nu un drept procedural născut în cursul procesului. Excepția de prescripție este o excepție de fond, deoarece privește exercițiul dreptului material la acțiune, iar

stingerea dreptului material la acțiune nu poate fi opusă decât de către beneficiarul prescripției împlinite.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că instanța de insolabilitate nu era în drept să respingă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de validare a popririi.

Această circumstanță este apreciată de către Colegiul judiciar al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de insolabilitate nu s-a pronunțat asupra fondului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea instanței de insolabilitate și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de lichidatorul Asociației de Economii și Împrumut „Mereni” Gîrleanu Natalia.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, în cauza la cererea debitorului insolubil Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” împotriva lui Munteanu Pavel privind validarea popririi și încasarea sumei de 68 039 lei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de insolabilitate Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton